Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 229. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го СЕРПНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 229. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 30, 1952. VOL. LX.

ЛЕҐІОН ЗАСПОКОЄНИЙ В СПРАВІ ПІДГОТОВИ ОБОРОНИ

Ню Йорк. — Заки Американський Леґіон закінчив свою 34 краєву конвенцію і ухвалив кінцеві резолюції, вислухав промов секретарів армії фльоти й повітряних сил про збройну силу Злучених Держав і збройну готовість країни. Секретар повітряних сил, Тамес К. Фінлеттер, сказав ветеранам першої й другої світових воєн, що ми „розбудовуємо жахливу" атомову силу, щоб відстрашити кожного від нападу на нашу країну. Ми будуємо оборонну зброю, якою можемо збити ворожі бомбардувальники, які напали б на нас. Ці засоби будуть повнотою вистачальні для оборони нашої країни". При цій нагоді секретар повітряних сил пояснив, чому Об'єднані Нації у війні в Кореї терплять більші втрати в літаках ніж ворог. Це тому, що ворог не висилає проти нас літаків масово і тому їх не легко досягнути. Одначе в числі жертв ворог тратить вісім разів більше ніж ми. Секретар армії й фльоти теж клали вагу на розвиток атомової зброї в їхніх ділянках. Секретар армії Франк Пейс пригадував на готовість атомової артилерії, а в майбутності на вжиток керованих стрілен. Секретар фльоти твердив, що вже будуються два надлітаконосці, а в майбутності підготовляться будова ще двох нових. Ці нові, як надіється секретар, будуть уже порушувані атомовою силою.

Після промов секретарів збройних сил прийшов звіт комісії безпеки самого Леґіону про ведення Корейської війни, який ствердив „недостачу перемоги" і взивав уряд ЗДА остерегти ворога, що ми залишимо переговори, а відновимо воєнні дії на повну скалю. У звіті містилася критика на американський уряд за ведення війни. У ній сказано, що Америка боїться наразитися на ворожнечу Кремля й тому веде відповідну політику. Тому комісія Леґіону закликає уряд передати ведення війни виключно військовикам, а залишити політичну контролю. Це бажання поміщено в одній із 122 резолюцій, ухвалених конвенцією. Перед замкненням конвенції переведено вибір команданта, п'яти віцекомандантів і капеляна. Головним командувачем обраний 44-річний колишній моряк, Луїс К. Гав з Каліфорнії, який після вибору заявився за заведення загального військового вишколу.

Президент не зважає на домагання усунути Ачесона

Вашингтон. — През. Труман на пресовій конференції відкинув зневажливо домагання Американського Леґіону, щоб відправити секретаря стейту Діна Ачесона. Він сказав, що про це радше не говорити нічого, бо те, що він мав би сказати, не могло б появитися в друку. Він теж попередив, що в майбутності відповість на републіканські закиди, наче б країни підсовєтських сателітів можна було звільнити без війни. У справі Ачесона він сказав, що резолюцію Леґіону складали молоді хлопці і ,якщо б прийшлося вибирати секретаря стейту, то в цілій країні і не можна б найти кращого кандидата, як Ачесона.

Айзенгавер за зміну закону Тефта-Гартлі

Ню Йорк. — Ген. Двайт Д. Айзенгавер, републіканський кандидат на президента, дістав обіцянку від юнійних провідників в Ню Джерзі, що вони підтримають його кандидатуру, якщо він заявиться за зміну закону Тефта-Гартлі в справі управильнення відносин між керівниками підприємств і робітничими організаціями. Він сказав, щ оповний текст заяви в цій справі буде опублікований після конференції партії. — У нарадах в головній виборчій кватирі Айзенгавера взяли участь 25 представників Американської Федерації Праці, Конгресу Індустріяльних Організацій і незалежних робітничих юній. Генерал плянує тепер поїздку до південних стейтів. На замітку, що його дотеперішня кампанія була млава, Айзенгавер відповів, що він приготовляє свою силу на кінець кампанії, не хотячи витрачувати енергії передчасно.

СТІВЕНСОН ОБСТОЮЄ ЗАКОН ДЛЯ ЗРІВНЯННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Ню Йорк. — Губ. Адлей Стівенсон, демократичний кандидат на президента, порушив одну з найделікатніших передвиборчих справ на стейтовій демократичній конвенції, а це справу зрівняння громадянських справ, яка викликає великі суперечності в південних стейтах, заселених у великій частині неграми. „Я думаю" — говорив Стівенсон — „що наспів час говорити розумно над цим, як можна зробити поступ у цій справі, ніж про те, як здобувати більше голосів". Після того він висловив своє переконання, що справу зрівняння громадянських прав треба залишити стейтам ,а якщо вони цього не зробили б, тоді треба мати готовий федеральний закон. Федеральний уряд, на думку губернатора, має стати в допомозі для акції за скасування расових різниць і для забезпечення рівних прав для всіх осіб. „Це було давніше моє переконання й воно залишилося таким тепер. Якщо між нами є такі що з цим не погоджуються, мені дуже прикро, одначе це жадна несподіванка для мене" — говорив кандидат, Потім додав ще таке вияснення в справі нового закону: „Особисто я був відніс дуже добре враження з законопроєкту, випрацьованого сенатською комісією праці". — Це стосується законопроєкту в справі призначення сьомичленної „Комісії для Рівности в Нагоді й Затрудненні", який має на меті заборонити дискримінацію між расами й релігією при прийманні до праці. Комісія мала б право поставити винуватих перед суд. Коли б цей закон перейшов, тоді комісія могла б зректися свого права в таких стейтах, що мають свої закони для зрівняння громадянських прав.

На конвенції Ліберальної партії, що відбулася в Ню Йорку, Стівенсон заявив, що на випадок вибору його президентом ,він ужиє всіх сил, щоб заборонити обструкцію проти законодавства в закордонних справах і в справі зрівняння громадянських прав. На гостині в його честь у готелі Валдорф Асторія Стівенсон іронічно висловився про дорадників ген. Айзенгавера, яких він назвав „дорадниками з канавки", що намовляють його ставитися прихильно до клеветників. Наслідком того може бути такий, міркував губернатор, що „МекКарті може зловити генерала, якщо він не буде обережний".

ЕВРОПА СХВИЛЬОВАНА НОВИМИ ВИГЛЯДАМИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

Париж. — В европейських політичних і дипломатичних колах помітне деяке схвилювання та різне відношення до нових виглядів американської закордонної політики, що їх проголошується в теперішній передвиборчій кампанії. Широко та всіляко коментується зокрема останній виступ републіканського кандидата на президента, ген. Двайта Айзенгавера, на конвенції Американського Лігіону минулого понеділка. Ген. Айзенгавер тоді пообіцяв, що на випадок вибору президентом, він не тільки змагатиме до здержання дальшої комуністичної агресії, але й до відібрання большевикам того, що вони насильством і розбоєм захопили досі, називаючи конкретно поодинокі країни, перемінені тепер в совєтських сателітів. Ген. Айзенгавер твердив, що „американське сумління" так довго не може бути спокійне, як довго всі країни, захоплені Москвою під час і після другої світової війни, не будуть знову вільні. Цю тенденцію в републіканських закордонно-політичних справах потвердив теж головний дорадник ген. Айзенгавера в закордонній політиці, Джан Фостер Доллес, промовляючи на зібранні Американського Товариства Політичн. Наук в Бофало. Доллес твердив, що Америка досі поступала неправильно, віддаючи забагато уваги обороні Азії та дозволяючи на комуністичні завоювання в Европі. В західно-европейських політичних колах побоюються, що цей новий „динамізм" в американській закордонній політиці в Европі може загострити ще більше відносини із Совєтським Союзом та створити нові комплікації ще заки Західна Европа завершить свою оборонну підготовку.

Звернення до Трумана в справі закону про Д.П.

Вашингтон. — У четвер у Білому Домі в Вашингтоні побував Дорадчий Комітет Комісії переміщених осіб, щоб висловити президентові Труманові свої побажання, у зв'язку з закінченням — у цю неділю — діяння закону про переміщених осіб. Закон цей почав діяти в червні 1948 року й управнював допущення в границі ЗДА понадприписової хвилі іміґрантів з-поміж переселених осіб — жертв другої світової війни. Дорадчий Комітет, що складається з представників різних допомогових організацій, які піклуються справами переселення, представив вивики своїх студій над положенням втікачів та над ролею Америки, як країни, що вкладає багато уваги цій проблемі. У той час ,коли перестає діяти закон про Д.П. ,на інших континентах перебувають ще мільйони переселених бездомних і безпомічних людей. Представник Комітету, голова Служби ЗДА для нових американців, вказав на потребу перегляду й усунень непорозумінь іміґраційного закону Мк-Каррана-Вокера, що викликав цього року дискусію і розходження між Конґресом і президентом. Цей представник вказав на трагічне положення тисяч розділених родин, що тепер після закінчення діяння закону про Д.П. не можуть поєднатися. Він навів яскравий приклад, коли батько родини був затриманий в Европі з причини недуги, а тепер, коли недуга вилікувана, не може приїхати із-за правних перешкод. Окрім предсідника Служби ЗДА для нових американців, що опікується справами переселення жидів ,на нараді з президентом були присутні представники Світової Служби Церков, Національної Католицької Доброчинної Конференції й Національної Лютеранської Ради. Як засвідчили присутні на нараді, президент виявив живе зацікавлення й сердечне відношення до заторкнених питань, що дає підстави сподіватися, що закон про іміґрантів поза квотою буде переглянений.

КОНВЕНЦІЯ ЛІҐИ МОЛОДІ — ВИДАТНА ГРОМАДСЬКА ПОДІЯ

Клівленд. — Після успішного „Українського Дня" минулої неділі в Шікаґо, в якому взяло участь коло 10,000 осіб, на якому виступали визначні американські і українські предсвавники в обороні права українського народу на вільне державне життя, га який відбився великим відгомоном в місцевій американській пресі, конвенція Ліґи Української Молоді Північної Америки, що відбудеться тут в днях від 30-го серпня до 1-го вересня включно, заповідається як чергова велика подія в нашому загально-громадському житті в новому сезоні. Одною з головних атракцій конвенції буде виступ губернатора стейту Огайо, п. Ловші, який вже в попередніх своїх виступах виявив основне знання української проблематики та показався беззастережним прихильником українських визвольних змагань. Під час конвенції виступить теж низка інших визначних американських і українських представників. Між цими останніми теж голова УНСоюзу та діючий заступник голови УККомітету, Дмитро Галичин. Конвенційний Комітет сподіється, що в конвенції, яка крім ділових справ включає теж велику і репрезентативну мистецьку програму, візьме участь коло тисячі представників місцевих товариств і клюбів американсько-української молоді з усіх великих просторів країни. Виступатимуть теж представники інших організацій молоді. На конвенції буде вперше представлена тількищо випущена з друку та незвичайно дбайливо приготована і люксусово видана Ліґою книга, англійською мовою „Українське Мистецтво". Все це заповідає, що конвенція Ліґи буде справді видатною громадською подією.

Наради парляментарів держав Коммонвелту в Канаді

Оттава. — Тут з'їхались понад сто представників вільних парляментів з тридцяти самостійних держав, що входять у склад брітанської спільноти Коммонвелту. Це вже треті, після закінчення другої світової війни, збори Парляментського Об'єднання Коммонвелту, яке було засноване у 1920 році для співпраці країн Спільноти. Делеґати задумують пробути в Канаді понад місяць й будуть гостями Федерального і Провінційних урядів, бо в їхні пляни входить мандрівка по усій країні. Самі наради почнуться 7 вересня й будуть присвячені головно питанням національних справ, оборони й руху населення. Нарадиноситимуть приватний характер, що забезпечуватиме повну свободу вислову думок. На нарадах, присвячених справам оборони і міжнаціональних відносин, візьмуть участь представники ЗДА, — однаково демократи й републіканці — та делеґати ірляндських парляментарів. Ці дві групи виступатимуть, як представники парляментів країн, що входили у склад брітанської спільноти.

„В КОРЕЇ БЕЗ ЗМІН..."

Американська і світова увага скеровані головно на перебіг та труднощі на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї, задовольняючись про цьому короткими повідомленнями, що на корейському фронті „без змін". Тимчасом, в цьому положенні „без змін" продовжується в поодиноких випадках завзята боротьба, в якій гинуть люди. На фото: два вояки корпусу американської морської піхоти в передовій лінії „викурюють" червоних із „Сибірського Вершка" на західному фронті в центральній Кореї, за який вже від деякого часу ведуться криваві бої.

Червоні протестують проти випадків в аліянтських таборах полонених в Кореї

Токіо. — Комуністичні представники на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї передали вчора через свого зв'язкового аліянтському командуванню протест проти низки нових випадків в аліянтських таборах північно-корейських і китайських полонених, в яких кількох полонених було вбитих і поранених, та домагаються „вичерпуючих інформацій" про ці випадки. Голова комуністичної делеґації, ген. Нам Іль, в протестаційному листі до голови аліянтської делеґації ген. Вільяма Гаррісона, домагається, щоб „ваша сторона ствердила ясно, скільки полонених осіб з нашого боку були вбиті або поранені вашою стороною". В дальшому в комуністичному протестаційному листі сказано: „Ваша сторона мусить негайно припинити таку брутальну і трусливу акцію, що порушує постанови Женевської Конвенції з 1949 р., та передати повний і відповідальний розрахунок з кожного інциденту м'ясорубки воєнних полонених". Комуністи зголосили свій протест після аліянтського повідомлення про шість нових бунтів в таборах полонених комуністів на островах Кодже і Чеджу, під час яких чотирьох полонених було вбитих і 42 поранених. Заворушення виникли з того, як аліянтська залога вмашерувала до табору, щоб припинити розгнузданість полонених, які, вивісивши свої комуністичні прапори та викликуючи комуністичні гасла, почали кидати камінням на аліянтську сторожу.

Іранські націоналісти закликають до боротьби проти комуністів

Тегеран, Іран. — Провідник робітничої партії, яка належить до трьох націоналістичних партій, що підтримують прем'єра Моссадека, візвав членів своєї партії, щоб атакували комуністів під час маніфестації, яка відбудеться сорокового дня після того, як 21. липня вбито в заворушеннях кількох демонстрантів, — які виступали проти прем'єра Агмада Ґгавами. Комуністи хотіли б задержати провід в цій маніфестації і запросили до участи в ній націоналістичні групи, крім фашистської партії Сумка. Але націоналісти не хочуть іти разом з комуністами, як це вони робили в липні, і тому надіються, що готово прийти до нових заворушень. Поліція пропонує, щоб комуністи маніфестували окремо від націоналістів, які, згідно з мусулманським звичаєм, хочуть сорокового дня після смерти демонстрантів іти на їхні могили. — В Ірані тривають непорозуміння між селянами і поміщиками, від яких селяни домагаються частини збору жнив, згідно з урядовим розпорядженням. — Підчас тих заворушень вбито одного поміщика, який з двома поліцистами їхав автом до свого мастку під Тегераном, де селяни забирали свою пайку збіжжя.

Недостача літаків — загроза для країни

Вашингтон. — Сенатська підкомісія, що прослідкує програму воєнної підготовки, видала другий пильний заклик, щоб негайно призначити окремого розпорядчика в департаменті оборони з ініціятивою й авторитетом і так забезпечити продукцію літаків від обставин, які загрожують безпеці країни. Стан продукції літаків представляє таку картину, що, на випадок несподіваного нападу, крізь нашу оборонну систему перелетіли б три ворожі бомбардувальники на кожних чотири, — твердить комісія, на чолі якої стоїть сен. Ліндон Б. Джансон. Як причину повільної продукції він подає невирішеність і виправдування проволоки. — Не зважаючи на осторогу з 1945 р., продукція літаків не йде вперед поспішним темпом з уваги на ощадність, в це знову відбивається на осягненні цілі і спричиняє дальші кошти. „Промахи й недостача суцільности в оборонних змаганнях від вибуху війни в Кореї до 1952 просто жахливі" — твердить комісія. На випадок нападу може повторитися другий Перл Гарбор. Комісія дуже суворо критикує взаємновідношення поодиноких осіб, завданням яких є приспішувати продукцію літаків, бо саме з цього виходить велика шкода при праці.

Совєтський Царапкін не вернеться до ОН

Москва. — Дотеперішній заступник голови совєтського представництва в Об'єднаних Націях, С. К. Царапкін, заявив вчора, що він вже не вернеться на цей самий пост. Царапкін повідомив про це на прийнятті, яке влаштував совєтський міністер закордонних справ Вишинський в честь очолюваної прем'єром комуно-китайської делеґації, що від деякого часу перебуває в Москві з чолобитнею. Царапкін не виявив хто буде його наступником в ОН.

ЗАГРОЗЛИВА НЕРІВНІСТЬ В АМЕРИКАНСЬКОМУ І ЕВРОПЕЙСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ВИСЛАННИК ПРЕЗИДЕНТА ДОРАДЖУЄ ЗБІЛЬШИТИ АМЕРИКАНСЬКІ ЗАКУПИ В ЕВРОПІ

Вашингтон. — Спеціяльний американський представник в Европі, Вільям Г. Дрейпер, мол., приготовив президентові Труманові звіт про положення в Европі та зокрема европейського господарства, вказуючи на загрозу, яка повстала внаслідок нерівности в американській і европейській економіці, називаючи цю загрозу неменшою, як можливість совєтської агресії, та дораджуючи президентові, щоб поробив негайні заходи для вирівняння тої нерівности, що можна досягнути тільки більшими американськими замовленнями в европейських країнах. Амбасадор Дрейпер твердить, що збільшування торговельних і платничих відносин між Америкою та Европою, разом з постійною недостачою доляра, загрожують стабілізації відносин в Західній Европі не менше як можливість совєтської агресії. Якщо Америка бажає, щоб її европейські союзники були сильні та вдержались на відповідній висоті оборонної готовости без постійної американської допомоги, вона повинна допомогти тим країнам збільшеними замовленнями та закупами товарів в тих країнах, як теж збільшеними американськими урядовими або приватними інвестиціями в них — перестерігає Дрейпер в своєму звіті. З цього звіту в дальшому виходить, що впродовж бюджетового року, закінченого з днем 30-го червня, Злучені Держави замовили в Европі зброї і амуніції на суму 683,800,000 долярів, а в цьому році ці замовлення можуть досягнути 1,000,000,000 долярів. Все це є замало і европейські країни не мають жадних інших можливостей здобути доляри на закупно необхідних для їхньої оборони і господарства сирівців і машин. Амбасадор Дрейпер подає в своєму звіті теж загальну характеристику господарського і продукційно-оборонного положення в поодиноких західно-европейських країнах, потверджуючи цим свої загальні тези. Спеціяльна американська місія в Европі, яку очолює амбасадор Дрейпер, була створена з метою цивільної координації політичних, господарських і оборонних аспектів Програми Взаємної Безпеки на европейському континенті. Дрейпер є теж постійним американським представником в Північно-Атлантійській Раді. Його звітові з положення в Европі приділюється в американських урядових політичних, господарських і оборонних колах велику увагу.

ЗДА за прийняття Японії до ОН

Об'єднані Нації, Н. Й. — Представник ЗДА до Ради безпеки Об'єднаних Націй Ернест А. Ґросс звернувся з пропозицією, щоб Рада Безпеки підтримала прохання Японії про прийняття її до Об'єднаних Націй. Резолюція в цій сраві називає Японію „здібною і охочою" виповнювати всі постанови статуту ОН. Але на перешкоді до прийняття Японії до ЗДА стоять Совєти, які при цій нагоді хотіли б „перепачкувати" до ОН п'ять своїх сателітів. Совєти годяться на прийняття Фінляндії, Італії, Португалії, Ірляндії, Йордану, Австрії, Цейлону, Непалю і Лібії, але тільки під тією умовою коли одночасно стануть членами ОН і п'ять таких держав, як Альбанія, Монгольська Народна Республіка, Болгарія, Румунія і Угорщина. Представник ЗДА Ернест А. Ґросс заявив, що ЗДА бажають, щоб Японія могла бути „рівним партнером" у всіх світових справах. Догадуються, що Совєти не змінили свого становища і тому справа прийняття Японії до ОН стоятиме на мертвому пункті.

Єгипет бореться проти корупції

Каїро. — Комісія для чистки єгипетських урядовців предложила урядові прем'єра Алі Магера звіт про те, що бувший міністер публічних робіт і визначний член партії Вафдистів Осман Погарам поповнював корупцію під час будови каналізації в Александрії. У звіті згадується і високого міського урядовця Мохаммеда Раафата, який рівнож поповнював зловживання під час свого урядування. Ця комісія для чистки урядовців домагається ухвалення закону, який дозволив би судити урядовців після того, як вони залишили свій уряд, бо досі такі урядовці були вільні від кари. Інші комісії ще не предложили своїх звітів. Партійний комітет партії Саадистів повідомив, що він сам усунув з членів своєї партії бувшого прем'єра Ібраґіма Абдель Ґаді і бувшого президента парляменту Ґаміда Ґуду.

РИДЖВЕЙ ПРОПОНУЄ БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЙ ПРО ЕВРОПЕЙСЬКУ ОБОРОНУ

Париж. — Ген. Метью Риджвей, головний командант збройних сил Північно-Атлантійського Пакту, прийшов до переконання, що публічна опінія демократичних аліянтів повинна діставати всі інформації про стан та розвиток оборонної підготовки, якщо тільки ці інформації не є до тої міри секретні, що їх виявлення загрожувало б безпеці. Тому він задумує звернутися до відповідних властей Організації Північно-Атлантійського Пакту, щоб вони дозволили на проголошування більш основних і подрібних інформацій про стан і положення збройних сил, які стоять під його командою. Ген. Риджвей вважає, що найбільшу оборонну силу кожної країни чи групи країн становлять їхні народні маси, і тому теж нетільки не можна їх виключати від посередньої і безпосередньої участи в оборонній підготовці, але навпаки, вони завжди повинні знати правду та бути в курсі справ. В демократичних країнах уряди залежать від народу та його наставлення, віри і переконань. Ген. Риджвей вважає, що основне поінформування народних мас про стан і силу оборонних сил, про тенденції їх розвитку, про проґрес в здійснюванні оборонних завдань і оборонних цілей причиниться у великій мірі до скріплення оборонної сили демократій та довір'я і впевнености в свої оборонні спроможності серед самих народів. Всі ці справи повинні вирішити уряди поодиноких країн, що є членами Атлантійського Пакту.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Недільне видання:			
На рік у ЗДА	$3.75	На рік у Канаді	$4.25
На пів року у ЗДА	$2.00	На пів року в Канаді	$2.25

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СВЯТО ВІЛЬНОЇ ПРАЦІ ВІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ

Від років американський нарід обходить в перший понеділок вересня своє свято праці — „День Праці", як загально-національне свято. Від років цей день вільний від праці і його з однаковою радістю зустрічають бідні і багаті, робітники і працедавці. Коротка історія цього свята така:

Перша пропозиція святкувати перший понеділок вересня як „День Праці" вийшла від представника Братства Столярів, Пітера МекҐвайра на з'їзді Центрального Робітничого Союзу в травні 1882-го року. Опісля в той день в р.р. 1882, 1883 і 1884 по вулицях Ню Йорку, парадували зорганізовані робітники, ухвалюючи відповідні резолюції та домагаючись визнання того дня за офіціяльне свято праці. Вже три роки пізніше, 21-го лютого 1887 р., стейт Ореґон перший перевів відповідне законодавство, визнаючи День Праці офіціяльним святом. За Ореґоном пішли інші стейти, зокрема Ню Йорк і Ню Джерзі, а 28-го червня 1894-го року, отже в тому самому році, як створено Український Народний Союз, переведено відповідний закон теж в Конґресі Злучених Держав, який рекомендував обходити перший понеділок вересня як загально-національне Свято Праці. Для переведення цього закону в життя була необхідна ще окрема законодавча акція поодиноких стейтів і вона тривала аж до 1928-го року. Від того часу всі стейти Унії, за виїмком Вайомі, як теж території і посілості обходять врочисто цей День Праці, як законне, національне свято. Його обходять теж поодинокі провінції Канади.

Свято Праці в різних часах та в різному характері обходять сьогодні вже майже всі країни і всі народи. Крім американського Дня Праці в перший понеділок вересня, свято праці влаштовують зокрема комуністи в дні 1-го травня. Але як же відмінні ці свята праці! Комуністи в Совєтському Союзі в день 1-го травня обходять „свято праці" в той спосіб, що поліційним терором заставляють народ демонструвати по вулицях та ухвалювати всілякі „лозунґи" і постанови про ще більш невольничу працю, про ще більшу експлуатацію знедоленого і змізерованого робітника і селянина. Власне з нагоди того каторжного свята праці на нього накладають ще більш нелюдські „виробничі норми" та за кожним разом ще тільки більше закріпощують його тіло і душу, роблячи його сліпим знаряддям та абсолютною власністю рабовласницької держави і тиранської кліки її верховодів.

З доручення Москви влаштовують це справжнє свято рабства в дні першого травня теж комуністичні п'яті колони неопанованих ще московською „диктатурою пролетаріяту" вільних країн. Але ці імпрези вже мають дещо інший характер, ніж в совєтській „країні соціялізму". У вільних країнах з цеї нагоди мобілізується переважно найгірше шумовиння, витягається з великоміських нетрів найтемніші типи всіляких злочинців та виводиться їх на вулиці для демонстрацій проти самих основ існування та волі кожної з тих країн. Такі п'ятиколонні „свята праці" кінчаться, звичайно, виступами проти сторожів публічного ладу, нищенням публічного і приватного майна та тим подібними „врочистостями".

Якже інакше обходить своє Свято Праці американський народ. Один день Свята Праці, долучений до двох вільних днів звичайного в Америці „вік-енду", дає всім найширшим верствам американського народу час і нагоду втішатись і радіти благородними здобутками своєї вільної праці. В добробуті і достатках, з найкращими надіями на майбутнє, із забезпеченою майбутністю для себе і для своїх дітей, кожний американець, робітник і працедавець, бизнесмен і професіоналіст, кожний почувається і є не злиденним „пролетарем", але направду своїм паном ,вільною людиною у вільному суспільстві. Вільний народ і вільні люди обходять свято вільної і тому такої плідної та благодатної праці.

НЕВПИННИЙ ПРОҐРЕС ТВОРЧОЇ ПРАЦІ

Проголошення президента Трумана з нагоди цьогорічного „Дня Праці"

З нагоди цьогорічного „Дня Праці", президент Труман проголосив таку заяву: „Сьогодні День Праці — день, присвячений працюючим чоловікам і жінкам Америки. Це вже проходить сімдесять років з того часу, як Пітер МекҐвайр перший запропонував нюйоркському професійному і робітничому з'їздові, щоб встановити рокове свято, День Праці, щоб вшанувати „промисловий дух, велику, вітальну силу кожної нації". Ця нація впродовж цих сімдесяти років далеко зайшла. А наші працюючі жінки і чоловіки здобули безмірні досягнення в безпеці і гідности і волі, як громадяни Республіки і як партнери в національному економічному проґресі.

Коло 16 мільйонів американських робітників зорганізовані тепер в трейд-юніонах їхнього власного вибору, щоб допомагати собі самим, їхнім громадам і їхній країні. Їхні досягнення є даниною для американської системи вільних колективних договорень, яку розвинув відповідальний трейд-юніонізм, щоб заступити нею старий закон джунґлів в наших індустріяльних відносинах. В наших клопотах з принагідними драматичними припиненнями праці ми ніколи не повинні забувати про десятки тисяч мирних порозумінь, досягнених щорічно при допомозі переговорів між вільними юніонами і вільним управлінням.

Тим і багато іншими шляхами трейд-юніони Америки дали великий і постійно збільшуваний вклад в наше національне життя. Вони грають вітальну, конструктивну і відповідальну ролю в рості американського господарства та в наших великих національних зусиллях, щоб здобути мир і безпеку для нас самих та для всіх вільних народів.

Уряд за посередництвом закону допомагав зберегти робітничі права на організацію і колективні договори, забороняючи іншими законами надмірно важку працю, затруднення малолітніх та експлуатацію слабосилих. Уряд багатьома іншими засобами допомагав підносити рівень здоров'я, добробуту і безпеки робітників та всіх інших громадян.

Сьогодні ми святкуємо ці досягнення для працюючого люду Америки. Але це не вистачає святкувати поступ, який ми зробили. В цьому дні ми повинні теж поглянути вперед, плянувати куди нам іти дальше, обміркувати справи, які ми можемо здійснити в майбутньому.

Багато з наших громадян, багато з наших працюючих жінок і чоловіків, потребують відповіднішої охорони перед великими фінансовими рисками на випадок хворіб, непрацездатности ,безробіття і старшого віку. Ми потребуємо більше і кращих мешкань для нашого збільшуваного населення. В багатьох районах ми мусимо розбудувати наші школи. Ми мусимо покінчити з дискримінацією, яка кинула тінь на деякі частини наших великих досягнень волі. Ми мусимо поліпшити нашу систему колективних умов для скріплення миру і продуктивности в індустрії.

Ми мусимо забезпечити наш національний добробут для продовження росту нашого господарства. Ми мусимо забезпечити нашу спадщину волі проти атак лівої і правої тоталітарної ідеології. Ми мусимо зберегти нашу національну безпеку, розбудовуючи нашу сильну оборону дома та співпрацюючи з іншими націями для вдержання миру в світі.

Нехай же усі з нас — робітники, фармері, бизнесмени і всі громадяни — присвятять себе в цей День Праці цим цілям мирного проґресу для нас самих і для нашої країни в роках, що прийдуть".

Микола Очерет

ЗМІНА ВИВІСКИ

На 5 жовтня в Москві, як проголосив Сталін, скликається з'їзд Всесоюзної Комуністичної Партії (большевиків), на якому буде змінена назва ВКП(б) на Комуністичну Партію Союзу Совєтських Соціялістичних Республік. Міняється вивіска, тому скасовується Політбюро і твориться на його місце Президія, що буде головним виконним органом партії між з'їздами. Скасовується також Організаційне Бюро і створюється Секретаріят Партії. Так реорганізується верховні органи партії, але для чого все це робиться ,коли всім відомо, що в СССР крім Сталіна ніхто не має голосу? Там же править „батько народів, вождь пролетаріяту, найгеніяльніший з усіх бувших і майбутніх геніїв", влада його абсолютна, слово його — закон. Ні у Вашингтоні, ані в Лондоні чи Парижі, ані в будь-якій столиці держави вільного світу не сподіваються будь-яких змін у внутрішній чи зовнішній політиці, скрізь певні, що все лишиться так само після з'їзду, як було й до нього. Не сподіваються будь-яких змін на краще й громадяни Совєтського Союзу, бо з гіркого досвіду вони знають, що зміна вивіски несе за собою ще більші злидні, ще більше поту і крови, ще більше утисків, гноблення і репресій. Так було, скажемо, коли міняли назву ЧеКа на ГПУ, потім ГПУ на НКВД і нарешті НКВД на МВБ. Кожна зміна назви несла за собою гірше й гірше гноблення і коли Ч.К. й у мріях не мало рабських концентраційних таборів, а про рабську працю кріпаків при фабриках, заводах, колгоспах і установах Ч.К. й не снилось, то НКВД перетворило це в реальну дійсність. Коли НКВД розстрілювало лише ворожих вояків, що попадали в полон, то МВБ розстрілювало вже своїх вояків, які повертались з полону на „родіну" під примусом військ західніх вільних держав, цих вірних на той час совєтських союзників.

Але з'їзд скликається, значить він потрібний для самих членів комуністичної партії. Після великих невдач комуністичних партій Італії та Франції, після повного краху комуністичної партії в Західній Німеччині, після відколення Югославії, після провалу корейської аґресії і, нарешті, після повного провалу всіх господарчих плянів Совєтського Союзу — авторитет верховних органів ВКП(б) остільки підупав, що Сталін вважає за доцільне змінити вивіску і тим передати всі невдачі історії, а разом з тим зробити на з'їзді чергове кровопускання: де-кого поманити пряником, де-кому пригрозити пальцем, а останнім, вдаривши кулаком об стіл, нагадати про білих ведмедів. Пряником для членів ВКП(б) буде заява, що „побудова соціялізму в СССР переможно завершена і тепер країна вступає до останньої, найвищої ери соціяльного розвитку, до ери комунізму". З'їзд закріпить за партією титул „переможного будівника соціялізму", а щоб у це повірили, декому з присутніх будуть роздані ордени й медалі, де-кого нагородять грошевою „сталінською" премією, де-кому дадуть звання „героя будівництва переможного соціялізму".

Але хай ніхто не подумає, що на з'їзді говоритимуть про дійсний соціялізм. Ні, там мова буде йти про специфічний, російський соціялізм, характерною рисою якого є відсутність навіть натяку на свободу. „Тільки на нижчій ступені людського розвитку потрібна свобода. В епоху ж соціялізму людина сама добровільно віддає свободу і право нею розпоряджатись органам влади, бо послідовно приходить до висновку, що верховні органи партії краще і доцільніше використають її для успішного розвитку держави". Таке теоретичне обґрунтовання дають росіяни про свободу в епоху соціялізму. За комунізму ж не буде й згадки про свободу, бо ж свобода є характерна риса ворожих капіталістичних країн. В епоху соціялізму росіяни поновили кріпацтво і прикріпили робітників до заводів і фабрик, селян — до колгоспів, службовців — до установ, вчених, учителів, лікарів, мистців та інших — до відповідних закладів.

В епоху соціялізму рабство заведено лише в „трудових таборах примусової праці", а вже в епоху комунізму росіяни поновлять суцільне рабство для всіх. В епоху соціялізму лише коло 10% всього населення направлялось „для орабочення" до концентраційних таборів, зате в епоху комунізму всі громадяни будуть в концентраційних таборах, так що в державі будуть лише дві кляси суспільства: ті, що поганяють і ті, яких поганяють. В епоху соціялізму трудящі мали найменшу в світі заробітню платню і якось на неї жили з сім'єю. В епоху комунізму заробітня платня буде скасована, як капіталістичний спосіб розрахунку; всі будуть працювати даремно, одержуючи їжу в громадських їдальнях, стандартний одяг і сім'ї не матимуть дітей, їх забиратимуть в державні дитячі будинки. В епоху соціялізму у „вождів" партії було сите, забезпечене життя. Кожен член Політбюра мав віллу під Москвою, розкішне приміщення в самій Москві, віллу на курорті в Криму чи на Кавказі, кожен з них був на повному утриманні держави і кожен мав майже необмежені кошти для власних потреб. В епоху комунізму „вожді" вже матимуть краще від королівського життя. Отже соціялізм на російський лад, про який буде мова на з'їзді, має такі характерні риси: відсутність свободи, повне кріпацтво і рабство, дуже низька заробітня платня, переповнені в'язнями тюрми, концентраційні табори — це для рядових громадян. Для „вождів" же партії — сите, заможне життя, повне державне утримання, необмежені кошти для власних потреб, безконтрольність і сваволя.

На 18 з'їзді партії Сталін сказав: „хоч експлуататори знищені, але держава не може відмовитися від контролі" і тим санкціонував диктатуру. Коли в Україні зимою 1932-33 р.р. гинули люди від голоду, Сталін сказав тоді: „жить стало лучше, жить стало веселєй" і тим санкціонував сите, заможне життя „вождів" партії, злидні для громадян Совєтських Республік і голодну смерть людей на Україні. Тепер Сталіну лишається проголосити: „рабство — то найвища свобода" і тим санкціонувати перехід від соціялізму до комунізму. Та не так видно легко комуністам справлятись з людьми, позбавлюючи їх свободи, бо невдачі за невдачами, крах за крахом переслідують всі їхні пляни. Тому на з'їзді треба пригрозити пальцем комуністам „народних республік" і Китаю аби вони брали за приклад роботу партії комуністів СССР, яка є „батьківщиною" для всіх комуністів світу. Але й в самій партії комуністів СССР є сини і пасинки. Синами є „вожді" і комуністи росіяни, тому для них всі „блага життя". Пасинками ж є комуністи не-російських народів і тут треба стукнути кулаком об стіл та наказати: „все принести в жертву для збудування комунізму і захисту комуністичної батьківщини від комуністів".

Властне кажучи, саме в цьому і весь сенс майбутнього з'їзду, але цей сенс треба висловити звичайною, не совєтською мовою, щоб кожен його зрозумів. Тоді дефініція набирає такого вигляду: „комуністи не-росіяни мусять все принести в жертву для остаточного розгромлення вільного світу, що наступ на нього зараз готується. Вони мусять пам'ятати ,що кінцевою метою комунізму є захоплення всього світу і, досягнувши цього, вони мусять всю владу передати в руки російських комуністів і „вождів" комуністичної партії Союзу Совєтських Соціялістичних Республік". Але, здається, досягнути цього Сталіну не пощастить і всі його далекойдучі пляни будуть перекреслені життям, бо вільний світ уже прокинувсь від сну і має вже відкриті очі.

М. Демянчук

НА КИЇВІ...

(Спомин)

...будуть тую червону калину
поза образом класти,
Хоч пропали шаблі та рушниці
Славі не пропасти!

В. Лепкий.

Відступ У.Г.А. за Збруч на Східню Україну під натиском добре Антантою вивінуваної армії Ю. Галлєра, мав для армії У.Н.Р. велике позитивне значення. В той час армія У.Н.Р. була стиснена переважаючими большевицькими силами до трьох із Західньою Україною межуючих повітів та потребувала конче доповнення. Тож У.Г.А. стала саме тим доповненням.

Після короткого відпочинку та перегрупування виступили об'єднані армії У.Н.Р. та У.Г.А. в наступ на большевиків. Мабуть цей наступ заскочив большевиків, бо вони з першого ж дня почали відступ.

І так бравурним наскоком взято Жмеринку, Вінницю. В армію вступив бадьорий дух. Щораз прихильніше ставлення місцевого населення, перші вістки про большевицькі переслідування та звірські знущання над свідомоми українцями додавали так команді як і цілому війську щораз більшого завзяття ,а в парі з тим і щораз твердшого переконання в потребі якнайскорішого очищення України від большевиків. Після здобуття Вінниці місцеві українці повідомили штаб III Корпусу У.Г.А., що в городчику будинку, де примістився штаб, під кущами бозу закопали большевицькі нелюди 17 розстріляних українців-патріотів. У підвалах іншого дому, недалеко від штабу корпусу, відкрили люди большевицьку катівню із замазаними кров'ю стінами да долівкою. Як команда фронтових частин, штаб корпусу прийняв ці вістки до відома, але нічого більше в тій справі не робив, занятий розгортанням дальшого наступу. Погані вісті про большевицький терор доходили до нас з різних місцевостей нашого оперативного терену, а також із оперативного району I Гол. Корпусу із Житомира та Бердичева. Вістки ці поширювались із скорістю блискавки серед війська та щораз більше і більше запалювали його до безпощадної боротьби із варварським наїзником.

В той час бували випадки, що знана вже із своєї бравурности артилерія У.Г.А., переслідуючи відступаючого ворога, заганялася перед лінії піхоти та безжалісно жарила червоних. От, напр., в боях біля Жмеринки одна з батерій польових гармат, разташована у високих кукурудзах вздовж залізничого шляху, допустила большевицький панцерний поїзд на дуже близьку віддаль та розгромила його дощенту.

Згодом взято Шепетівку, Житомир, Бердичів, Козятин та Бар...

Для більшого усправнення операцій, штаб Головного Отамана через начальну команду Г.А. створив із частин II та III Гал. Корпусів, Запорізької дивізії та ще мабуть дивізії під командою ген. Удовиченка Армейський Корпус, що між іншими, як головне своє завдання мав здобуття столиці України Києва. Командою Армейського Корпусу назначено команду III Гал. Корпусу із ген. А. Кравсом як командантом та от. (майором) ген. штабу Дьобковіцом як шефом штабу.

Населення звільнених від большевиків околиць, міст, містечок та сіл, в тому числі також жидівське, незвичайно раділо приходом українського війська. В Козятині окрема делеґація вручила особисто командантові Арм. Корпусу ген. А. Кравсові прекрасний шовковий матерiял на жовто-блакитний прапор. Та делеґація приходила кілька разів в неприсутності генерала і потрудилася ще раз, аби таки „самому п. генералові вручити той дарунок для його хороброї та лицарської армії" — як говорили старшинам штабу члени делеґації. В Курилівцях Мурованих багато громадян із священиком, а також рабіном у проводі декілька годин чекали на приїзд команданта корпусу, щоби привітати його враз із його штабом. Після здобуття м. Хвастова величезні маси населення, в тому числі також жидівського, пішли походом до поїзду, яким приїхав на станцію штаб Армійського Корпусу та вітали його з перемогою. В честь побідоносної армії влаштував аматорський гурток залізничників міста Хвастова в дні 30 серпня 1919 театральну виставу. Серед піднесеного настрою познайомлювалися вояки із місцевим населенням. Кульмінаційною точкою того незабутнього вечора була вістка, проголошена одним із артистів про те, що „українські армії зайняли Київ". Вістку що прийняли присутні з величезним ентузіязмом, а присутні на залі вояки-галичани, старшини, підстаршини та стрільці, були предметом довготривалих овацій. Тож не диво, що влаштована після вистави забава з танцями проходила в незвичайно милому настрою аж до білого дня.

Наступного дня, це була неділя, від самого досвітку вантажився штаб Арм. Корпусу на поїзд, щоби від'їхати до столиці України, матері городів українських, золотоверхого Києва. Може ніколи так запопадливо та справно й скоро не відбувалося вантаження поїзду як тоді, коли ціллю нашої подорожі був наш літами в юнацьких серцях та душах вимріяний Київ. У нікого не помічалося втоми з приводу неспаної ночі, у всіх на лицях сяяла радість. Наша радість збільшилася ще, коли в часі вантаження на пероні станції Хвастів з'явився командант оперуючих на тилах большевиків повстанців, отаман Зелений. Довгий час пам'ятав я докладно образ того середнього росту й віку, присадкуватого мужчини з темним товстим вусом, що в товаристві своїх старшин та старшин нашого штабу проходжувався по пероні, живо щось розмовляючи.

По скінченні вантаження наш поїзд із штабом Арм. Корпусу, технічної сотні чет. Д. Пеленського та відділом польової жандармерії під командою пор. Левицького вирушив в дорогу на Київ.

В той воєнний час, в безпосередній фронтовій полосі доводилося на поодиноких станціях задержуватися поїздові довший час. Те дозвілля використовував імпровізований

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Володимир Ґалан
б. командант 2-ої батерії
10-го гарматнього полку УГА

З ДНІВ СЛАВИ...

(Спомин з боїв в серпні 1919 року в Україні)

(2)

10. серпня була здається неділя. Ранок був погідний, соняшний, села ще спали. Ми не поспішали, бо нам призначено було прийти у Вінницю під вечір. Вінницю мала здобути Дієва Армія від Літина і Жмеринки.

Ми затримались у Шереметах і там зустрілись із нашими повстанцями і їхньою організацією. Вони розказали нам, що на Вінницю наступали „Запоріжці", але большевики їх витиснули з міста. Спішно виїхав штаб гарматнього полку з отаманом Карасем у проводі, щоб дізнатись про дійсне становище у Вінниці. В напрямі Літина зустрілись ми із штабом „Запоріжців"' і отаман Карась почав негайно ділові розмови. Виявилось, що большевики зайняли двірець при помочі броневика. Порішено, що добре буде, коли гарматній полк обстріляє деякі большевицькі становища. Наш полк був позаду і довелось післати післанців, щоб приспішив похід.

Наша перша зустріч із Запоріжцями зробила на нас дуже гарне враження. Їх щирість, відвага, вояцький запал уділявся і нам, а діловість дозволила протягом десяти хвилин укласти плян дальшої акції об'єднаного українського війська. Отаман Карась доручив підготовити позиції для артилерії для обстрілу двірця. Обговорено теж стратегію діяння піхоти — так, що коли з'явились частини вони мали вже готовий плян і визначені місця.

Большевики напевно довідались про велику підмогу наших з'єднань, бо вже після гарматньої підготовки піхота увійшла до Вінниці й зайняла її майже без бою. Наше військо опанувало теж залізничну станцію, а перш-за-все здобуло два вагони солі. Командант табору післав туди підводи і ми з тріюмфом везли наш найбільший здобуток — справжню сіль.

Друга батерія отримала наказ розтаборитись на площі біля шляху на Літин, держати гармати в поготівлі та й кожної години висилати старшинську кінну стежу в місто.

Вінниця ожила. Народ висунув на головні вулиці. Бачилось здоровенних парубків з „баришнями" під боком, що дякували нам за визволення. Вже йдучи селами України, ми обсервували молодих людей — вишколених вояків, які перебрались „у цивільне" і спокійно дожидали своєї долі. В нас зроджувався сумнів, чи справді цей народ бажає собі визволення? Бо коли б був інстинкт самозбереження, інстинкт до волі, то вони самими шапками накрили б усі большевицькі банди, які плюндрували Україну і загрожували теж і їм самим смертю.

Та на ці міркування не було часу. Наші розвідчики запримітили, що все це населення Вінниці керує свої кроки в одному напрямі за місто. В нас зродилось недовір'я і ми запитали про ціль одну з дівчат:

„Розкрили могили помордованих большевиками і йдемо шукати рідних" — була відповідь.

Праця чекістів

Ми взяли той напрям і — виїхавши за місто — побачили в яру неймовірний образ: трупи змасакрованих і побитих людей, наслідки короткого панування большевицької орди. В розкопаних уже могилах тисячі трупів із перев'язаними кільчастим дротом руками а над ними плач і ридання їхніх родин. Наші частини захопили теж цілу команду цієї першої ЧЕКА і після полевого суду розстріляли. У підвалах дому, де приміщувалась команда цих горлорізів, знайдено свіжо постріляних трупів, які мав власноручно розстрілювати командант цієї банди чекіст-садист. На стінах кров і розлиті людські мозки. 110 в'язнів, яких не вспіли розстріляти большевицькі банди, ми звільнили.

11. і 12. серпня 1919 року відбулись похорони поляглих запоріжців і галицьких стрільців у Вінниці. В похоронах взяв участь теж Головний Отаман Симон Петлюра. Була це наша перша зустріч з людиною, на якій спочивала відповідальність за долю українського народу, і ця зустріч ще більше скріпила нашу надію на те, що під його проводом здобудемо Київ і підемо на Львів.

Між запоріжцями і нашими частинами зав'язалась справжня вояцька дружба і взаємна пошана одних до других. Спільно пролита кров під Вінницею за одну і ту саму ідею зцементувала наше братерство зброї.

12. серпня наш 10-ий гарматній полк перенесено в запілля, до Чапельського Майдану, де ми перебули три дні.

Кожний навіть найбільше трагічний момент життя переплітають якісь комічні випадки. Так і було з нами під Вінницею. Недалеко Вінниці стояв великий будинок. Брама була відкрита і ми — не знаючи, що це за установа, увійшли до середини. Негайно окружили нас різного віку і типу люди і перш за все поцікавились телефонічним апаратом і телефонічними дротами. Ми відразу зорієнтувались, що це дім божевільних, трохи посміялись з того, що цей дім саме вибрали за наш оборонний пункт і скоро завернули звідтам — шукаючи кращого приміщення.

Усміх у нас викликала теж сцена. З розвідки у місто поверталась наша кінна група, а за нею наші вози і гармаші. В кожного гармаша кусень хліба у руці, а хліб грубо посипаний ... сіллю. На возах мішки з цим білим солоним добром, а побіч возів справжня військова варта з набитими крісами до стрілу. Виглядало, що довелось нашим хлопцям здобувати цю сіль і тому для неї стільки уваги.

Перші наслідки комунізму

Прибувши до Чапельського Майдану, ми перш за все почали розглядатись за пашею для коней. Зголосився селянин-власник великого лану конюшини і запропонував її для наших коней. Ми негайно вислали косарів, але в кілька хвилин потім вбіг до команди інший селянин з благанням не косити його конюшини. Командант вислухав його і питає:

„А хто ж тоді власником цієї конюшини?

„Власником поля — каже селянин — є цей перший господар, але останньо ревком приділив цей лан мені і я засіяв конюшину".

Справа стала дуже складною і ми не мали часу її вирішувати, бо чекала нас дальша дорога на Київ.

Моя квартира у Вінниці була в українській сім'ї. Діти цієї сім'ї працювали в час окупації в большевицьких урядах. В розмовах з членами цієї родини й іншими українцями вже можна було відчути, що горожанська війна в Україні наростає. Українські большевики звали себе боротьбістами і тоді зовсім не здавали собі справи, що вони боряться проти себе самих.

Наступ на Київ

Після здобуття Вінниці 15. серпня 1919 року прийшов наказ наступу на Київ. Наступ ішов трьома фронтами. Перший галицький корпус ішов на лівому у складі трьох бригад піхоти і трьох полків артилерії ,а саме Шостої, Дев'ятої й Десятої, посувався по лівому крилі Київської ударної групи, до якої входили теж частини III-го Корпусу (середина) і Корпус Запоріжців (праве крило), який простувава на Білу Церкву. Командував цією групою ген. Кравс — командант II-го Корпусу.

Північна група в складі II-го Галицького Корпусу і Січових Стрільців вела наступ на північ, на Коростень, а група отамана Тютюнника мала наступати на Одесу.

„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ" В ШІКАҐО

В неділю, 24 серпня 1952, Українська Громада міста Шікаґо влаштувала „Український День", в якому, за підрахунками репортерів з „Шікаґо Трибюн", взяло участь 10,000 українців і американців з міста Шікаґо й околиці. Комітет „Українського Дня", що підготовляв імпрезу від кількох місяців, закликав українців, а посадник м. Шікаґо, пан. Мартин Г. Кеннеллі, спеціяльною проклямацією, принятою Міською Радою Шікаґа, проголосив неділю, 24 серпня 1952, „Українським Днем у Шікаґо" й, поінформувавши про цілі імпрези, взівав американське населення міста взяти чисельну участь в „Українському Дні".

Основну частину програми УД призначено для політичних справ. Тому-то УД перетворився в могутню маніфестацію українців і американців міста Шікаґо проти московсько - большевицького народовбивства та проти московського імперіялізму, незалежно від його забарвлення, та за визволення усіх поневолених народів.

Адвокат Смук керує маніфестацією.

Коли біля 3-тьої год. пополудні громадянство заповнило майже кожний куток просторого парку „Ривервю, на освічене сонящними промінями й прикрашене американським і українським національними прапорами подіюм, під характеристичною картиною українського села, засідає Президія Комітету „Українського Дня" та українські й американські достойники. По відспіванні американського гимну, розпочато імпрезу молитвою „Владико неба і землі". Василь Мельничин своєю інтерпретацією молитви зворушив глибоко не тільки всю публіку, але й самого голову Комітету, Романа І. Смука, який, відкриваючи програму „„Українського Дня", з великим зворушенням підкреслив відмінність характеру „Українського Дня" — від подібних імпрез різних інших етнічних груп в Америці. Між ін. сказав: „Ми, українці й американці українського роду, зібравшися сьогодні тут, під ясним синім небом, під оцими прекрасними зеленими деревами, на цьому свіжому й вільному повітрі, не можемо думати тільки про власну розвагу, про особисте вдоволення... Бо, де б ми не були ми линемо в простори України і при якій нагоді ми не збиралися б, ми мусимо протестувати проти поневолення Українського Народу, ми мусимо домагатися волі для України".

Американські політики говорять.

Головним американським промовцем був республіканський сенатор з Іллиной, шан. Еверетт МекКінлі Дирксен. Сенатор Дирксен — це один із найбільш впливових політиків Республіканської Партії в ЗДА. В своїй промові сказв він м. і. таке: „Вражаючим фактом є те, що в сучасній добі просвіти й поступу, свобода людини все ще є тільки великим прагненням людства, хоч відомо, що без справжньої свободи не може бути ані справжнього миру, ані справжнього поступу в світі". Далі каже Сенатор: „Сьогодні є всюди прагнення до свободи! І це прагнення подекуди навіть малих народів, як чехи, вірмени, тунезійці, єгиптяни і ін. добре відоме світовим політикам і воно буває часто навіть предметом дискусії, але, чомусь, прагнення до свободи великого, бо 45-мільйонового українського народу ще часто залишається забутим... А чейже український народ чисельніший від італійського, від французького і ін. народів, що грають навіть чималу ролю в світовій політиці! Українська Республіка була насильно окупована комуністичною Москвою, хоч український народ збройно обороняв свою незалежність. Україна не сміє бути надалі забувана, бо вона має повне право на власне державне життя".

Конґресмен Тимотей П. Шіґен у своїй промові висловив подив і признання українському народові за його витривалість в боротьбі за свою свободу. Український народ вірить у свою перемогу, вірить у свою правоту боротьби, тому переможе. Переможе, бо правда по його боці. Народ, що по мільйонах жертв, замучених штучним голодом, по мільйонах жертв засланих, закатованих у тюрмах, народ, що по жахливих жертвах Вінниці не складає зброї, не залякується, мусить перемогти! І цей народ заслуговує на повну піддержку в його змаганнях за власну долю! Тому й справа большевицького народовбивства в Україні повинна бути розсліджена Конґресом ЗДА!"

Промовляли ще кандидат на конґресмена, Роберт Н. Сіґріст, та ін. Роберт Сіґріст студіює підсовєтську дійсність, вивчає м. ін. українську мову й є щирим приятелем українців. Будучи з професії пресово-радієвим коментатором вістей, може чимало доброго й про наше положення сказати. Промовець з йому притаманним запалом осуджував тиранію Москви над Україною, Білоруссю і іншими країнами. Відмітив правильність схоплення політики великих держав карикатуристом „Українського Дня", представляючи на першому образку „Великих Чотирьох" за зеленим столом, де Сталін грає фальшиву гру, на другому — в тому ж часі розмов при зеленому столі Сталінські тирани винищують цілі народи, а на третьому подана розв'язка цього питання: розподіл СССР на вільні держави поодиноких національностей в їх етнографічних кордонах.

Українські гості промовляють.

Українське Шікаґо вітало в себе урядуючого містоголову Українського Конґресового Комітету Америки та Головного Предсідника Українського Народного Союзу, Дмитра Галичина, та генерального дорадника УККА — адв. Михайла Пізнака.

Дмитро Галичин у своїй промові вказав на ті труднощі, що їх українці все ще мають на шляху до здобуття політичного світу для піддержки української справи. Зокрема відмітив важливість ставки на власні сили, бо тільки тоді трактує нас контрагент, як незалежного партнера. І ця вимога ставки на власні сили, ставить перед кожним українцем у ЗДА обов'язок допомагати в розбудові тієї власної сили тим, чим він може! Промовець ствердив, що брак достатніх фінансових засобів стає нераз одною з найповажніших перешкод на шляху до осягнення того чи іншого успіху. Тому від українського громадянства в ЗДА не вимагається нічого неможливого до виконання, але коли б кожний українець у ЗДА відмовив собі не конечних речей, чого вимагає напр. Вінстон Черчіл від англійців у сучасну пору, але тільки самих люксусових, то скарбниця Українського Народного Фонду була б далеко більш наповнена! Тому пора перейти від слів до діла! Живучи спокійно тут, не забуваймо того горя, що наші рідні мусять переносити в неволі! Допоможім, чим можемо, визволити Батьківщину! Допомагаймо реально! — закликає промовець.

Адвокат Михайло Пізнак, відомий українському громадянству Америки вже з його молодечих літ, як непримиримий ворог комунізму. У своїй палкій промові вказав на ті остороги, що їх давав уараїнський політичний світ в ЗДА урядові ЗДА перед другою світовою війною, зокрема тоді, коли президент Рузвелт став на шлях визнання СССР і нав'язання дипломатичних взаємовідносин. Українці вже тоді вказували на дійсний стан в СССР, вже тоді представляли дійсне обличчя й цілі комунізму, але в той час голос українців був „голосом вопіючого во пустині"... Треба було аж 20, а навіть більше, років, щоб американські політики переконалися в правдивості тодішніх пересторог українського політичного світу.

Адвокат Михайло Пізнак закликав до єдности усе українство, бо для важливої справи визволення України треба відкинути групові амбіції та стати єдиним сцементованим фронтом.

Мистецька частина УД.

З огляду на величавість політичної частини УД, мистецька частина УД була до деякої міри відсунена на другий плян. Це не конче вийшло на користь, бо об'єктивно треба відмітити, що деякі промови були надто довгі, а по трьох і пів годинах слухання промов публіка вже була перевтомлена для сприймання прекрасних виступів пань Опиханої - Іванкевич і Емілії Плешкевичевої, милого Василя Мельничина та могутнього баса Ольхового. Рівно ж виступ хору „Сурма", під орудою проф. Плешкевича, хоч був направду у формі, на жаль, не дійшов так, як повинен би був дійти до сердець і почувань перевтомленої публіки. Натомість виступ хору СУМА під час бенкету, що був уладжений на честь американських і українських гостей, був у далеко щасливішому положенні. Це було на початку імпрез Дня. Гопак у виконанні Марусі Гаврилюк та Любомира Цепинського — з усієї програми УД найбільше захопив репортера щоденника „Сан-Таймс", який їхньою знимкою замаркував відбуття Українського Дня. Щоденник „Шікаґо Требюн", що виходить щодня в понад двох мільйонах примірників, в понеділковому виданні помістив широку інформацію під заголовком „Учасники „Українського Дня" заповідають боротьбу за волю, а також світлину публіки, що слухає промову сен. Дирксена.

Розвагова частина, зокрема на залі танців, проходила в дуже симпатичній атмосфері. Тут бачили ми не тільки молодь, але часто-густо наші молодші придивлялися, як старші віком пари викручували коломийку, і то справжню — винесену ще з Коломиї! Дві оркестри грали переважно українські танкові мелодії.

Закінчуючи цей короткий опис, хочемо відмітити, що цей „Український День", перший в історії Шікаґо, що був зорганізований усіми організаціями міста. Рівнож це перша по останній війні імпреза, що стягнула таку велику скількість громадянства. І це не абиякий успіх!

Якщо йдеться про „історію" підготови „Українського Дня", то її радше не описувати вповні. Хочемо тільки відмітити, що інж. Степан Куропась вже від двох років постійно згадував у своєму оточенні про потребу влаштування такого здвигу. І щойно цього року вдалося йому переконати Окружну Управу Українського Народного Союзу, якої він є головою, й вона висунула ініціятиву. Цей перший підготовчий комітет працював до кінця травня, а щойно опісля створено, по різних пертрактаціях, Комітет Українського Дня в новому складі, на чолі з адв. Романом І. Смуком, головою, інж. Степаном Куропасем і Іваном Дужанським, заступниками, д-р Петром Стерчо, секретарем, та Анною Васильовською, скарбником, як також інших ще 12 членів Президії і 45 членів Комітету, як представників різних організацій.

Хоч наше звідомлення вже й так надто довге, а при тому далеко неповне, не можемо однак не назвати прізвищ тих осіб, що вклали левину частину праці в підготовку „Українського Дня". І так, як вже згадано вище, інж. Степанові Куропасеві належить признання за висунену ініціятиву та за ведення підготовчої праці майже 4 місяці. Адв. Романові І. Смукові признання за те, що утримував рівновагу між поодинокими групами, за заходи в справі проклямації посадника міста, та заряд виконаних дрібних, але конечних справ. Інж. Куропасеві й Іванові Дужанському належиться признання за те, що вони подбали про приявність високих американських і українських гостей, інж. Богданові Білинському й Богданові Наконечному за підготову мистецької частини програми, інж. Василеві Нагірнякові й арт. Матушинському за карикатури й кличі, пані Васильовській і анові Шпикулі за ведення господарської частини та порядкової служби, хоч остання не надто добре функціонувала. Всім виконавцям точок мистецької частини програми за безкоштовний труд.

Комітет Українського Дня заінкорпоровано й вирішено від тепер щороку влаштовувати „Український День" в Шікаґо. Може й були деякі недотягнення, але це тільки може послужити наукою на черговий раз. Погода прекрасно дописала, але публіка — на 60,000 українців міста Шікаґо — не надто дописала. Сподіємося, що в черговому році все буде ще краще.

Д-р Петро Стерчо.

НА КИЇВ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

хор технічної сотні та, зібравшися під вільним небом, співав прекрасні стрілецькі та народні пісні, підносячи в цей спосіб настрій цілого поїзду. Прекрасна погода пізнього українського літа, чудові красвиди Київщини та найбільше свідомість важливости перемоги над смертельним ворогом України і здобуття від нього столиці держави степенувала той настрій, робила його святочним, радісним, піднеслим одиноким в свойому роді... В той час всі ми забули про те, що ще так недавно серед тяжких боїв покидали ми свою тіснішу Батьківщину, Західню Україну, що там над нашими оставшими рідними насміхаються та знущається ворог. Ми всі раділи тим, що наші об'єднані армії б'ють большевиків, звільняють в скорому темпі правобережну Україну й зайняли вже також столицю Київ. Ми раділи тим, що ми саме їдемо до тої звільненої столиці, а відтіля поведемо бій з большевиками за решту України та визволимо її з рук жорстокого ворога. Гасло: „Через Київ до Львова" було тоді для нас тим підбадьорюючим стимулом, що додавав завзяття витривалости, радости та райдужних, сонячних надій.

А наш поїзд щораз більше наближався до золотоверхого города. От вже хтось із товаришів-старшин видів своїм далековидом блиск золотих бань!.. Нарешті ми вже на станції Пост Волинський!..

Штаб Арм. Корпусу, а саме ген. А. Кравс, от. Льобковіц, начальник штабу сот. К. Купчанко, муніц.-реф. полковник Шкляренко, реф. зв'язку сот. Ігнатенко та пор. Левицький відбували в тому часі свої наради відносно в'їзду штабу до Києва. Ми, молодші старшини, довідувалися від членів оперативного штабу про плян врочистого в'їзду нашого штабу в сам город Київ та нетерпеливо ждали хвилини нашого приїзду на київський двірець, де ми сподівалися дістати звідомлення від наших фронтових частин та докладніші дані-накази відносно самого врочистого в'їзду...

Ось наш поїзд зближається вже до товарового київського двірця, переїжджаємо попід міст, що на ньому доволі багато цивільного населення цікаво приглядається до черговиx, нових військових частин... На товаровому двірці багато різних поїздів; наш покищо не може дістатися до рампи, щоби якнайскорше вивантажитися. Із-за цього мала констернація та хвилювання. Зокрема невдоволений із цього командант відділу польової жандармерії пор. Левицький, що на нього спадав обов'язок подбати про справне переведення вигрузки та приготування до в'їзду... Правда, штаб Арм. Корпусу рахувався із виїмковими фронтовими обставинами та перешкодами і мав також у свойому лоні завзятих противників „якоїсь паради", та все таки більшість старшин була під непереможним враженням так важливої події як здобуття Києва та потреби величавої військової демонстрації в ньому сили українських національних військ.

Плянованого великого в'їзду не було із-за провокації денікінських військ....

Дальші події покотилися коміть головою та принесли зі собою ще один фронт проти єдино-неділимського московського ген. Денікіна, а там і пошесть сипного тифу в „Чотирикутнику смерти"...

Та все таки день 31. серпня 1919 року залишиться в пам'яті всіх тих, що мали щастя пережити його як вояки Української Армії на фронті тим світлим променем, що осяює сірі будні життя, розяснює їхні журбою про майбутнє народу поорані чола та є тим дороговказом, який показує, що можна осягнути об'єднаним зусиллям народу в його боротьбі з віковічним ворогом. 31. серпня 1919 — це кульмінаційна, зенітна точка українських визвольних змагань 1917-1921 років і як такий ввійшов він уже в нашу найновішу історію. Він є рівночасно й клясичним прикладом на те, що іноді легше здобути місто (чи й країну), чим її втримати та закріпити в свойому посіданні!

Вступайте в члени УНСоюзу!

ВІДГУКИ ДНЯ

ПЕРЕД ЗАСІДАЛЬНИМ СЕЗОНОМ

Вересень — перший повакаційний місяць. У ньому буде не тільки багато оповідань на тему як і що було на відпустці, але зачнуться в вересні і засідання, що цілих два місяці майже не відбувалися.

То ж то їх буде а буде! „Венн етвас цу махен іст, да махен ді украйнер засідання!" — сказав раз буковинський посол Микола Василько. По-нашому: Коли треба щось зробити, то українці роблять... засідання!

Скаже хтось: Як же ж без засідань?!

Борони Боже, я не є проти! Але, чи не маємо ми трохи перебільшеного поняття про доцільність частих, а передовсім довших засідань?!

Зійдуться громадяни годину пізніше, як назначено, переповідають собі найновіші, або майже найновіші анеґдоти, один одного випитають, що коло нього чувати, а тоді хтось: „Ну, панове, може б ми почали?!"

І як почнуть — три, чотири години мурованих.

Не тому, що порядок нарад довгий, бо він звичайно дуже короткий, а часто його й зовсім нема, але тому, що є в нас багато налогових засідальних ораторів. Знаю одного такого, що майже все говорить перший і останній, себто: говорить сам цілий час, а помучені засідальники відкладають свої промови на чергове засідання. Коли ж засідальники впруться і таки продовжують наради, то оратор до кожної чужої промови додає два рази довшу свою і в цей спосіб відучує людей загалом забірати голос.

Засідав я в своєму житті багато разів і в багатьох товариствах. Не кажу, що не було цікавих і корисних засідань, але напевно половину з них можна було опустити, а тим самим краще вирокистати бодай зо два роки життя.

Приходять мені на думку різні львівські засідальники, але два з них вбилися мені особливо в тямку. Один і другий мусіли забірати голос на кожнім засіданні.

Один з них промовляв завжди після когось, хто йому своєю промовою подобався.

„Прошу панів! Як уже мій попередник зовсім слушно сказав..."

І йшло повторення слів попередника, з тією різницею, що воно було довше і гірше.

Тривало це довгий час, урешті людям було цього забагато.

На одному засіданні, коли налоговий оратор почав: „Прошу панів! Як уже мій попередник зовсім слушно сказав..." — один з приявних додав: „а я непотрібно повторюю..."

Після цього стало тихо, після тиші зірвалася легка буря, але після бурі засідання того товариства помітно скоротилися.

Другий оратор починав кожну свою промову так: „Мої панове! Так далі бути не може. Бо, якщо мої панове, буде так далі, то до чого, прошу вас, ми дійдемо?! Мусимо собі всі сказати: так далі бути не може!"

Чув я цього Демостена з двадцять разів, але й досі не знаю, що мало змінитися і куди ми могли дійти...

Переїхали ми на нові землі, багато дечого залишили вдома, багато дечого погубили по дорозі, але психіку привезли з собою. Я не є проти засідань, навпаки — я є за, але за короткими, а бодай за найкоротшими.

Може б так зробити віче й ухвалити: Українська заля засідань не сміє мати крісел!

А так — і надалі залишається актуальним речення з „Книги Сходу": „Коли б земля несла яйця, то українці давно висиділи б Україну..."

Галактіон Чіпка

Богдан Боцюрків

XVII Краєва Конференція Молодих Українських Націоналістів (МУН) Канади

Сімнадцята Краєва Конференція МУН, що відбулася у Вінніпегу в днях від 28 червня до 1 липня 1952 р., була мабуть найповажнішою числом і рівнем своїх нарад та, напевно, найбільш імпозантною своєю працею із усіх попередніх Конференцій МУН.

На Конференцію з'їхалися делегати 14 Відділів МУН та значне число гостей — членів і прихильників МУН з різних околиць Канади. Наспілки привіти й побажання від УНРади, ПУН, „Зарева" Пласту, СУМ, Молоді ОДВУ, Ліги Української Молоді Півн. Америки, СУМК та ін. Особисто вітали Конференцію МУН представники проводів „Зарева" і Пласту в Канаді (інж. М. Плавлюк) та КК СУМ — Я. Барвінський, як теж відомий приятель українців, проф. Г. Сімпсон із Саскатуну, голова Осередку Укр. Культури й Освіти — др. Т. К. Павличенко, голова КЕ УНО, інж. В. Коссар та інші видатні громадяни. Почесним гостем Конференції МУН був член Проводу Українських Націоналістів та м. голова УНРади — інж. О. Бойдуник.

Після відкриття Конференції МУН останнім головою Краєвої Управи МУН, В. Гладуном та прийняття протоколу останньої Конференції МУН — обрано Президію КК у складі: Я. Білак (Торонто), голова, Р. Доскоч (Гемилтон) і Г. Балка (Едмонтон), заступники, М. Лис (Муз Джо) і М. Козій (Вінніпег) — секретарі. Для опрацювання окремих проблем і підготовки відповідних постанов КК вибрано комісії: верифікаційну (А. Пронич, Форт Вілліям — голова), програмову (Б. Боцюрків, Вінніпег — голова), номінаційну (М. Загребельний, Торонто — голова), пресову (Лев Коссар, Вінніпег — голова), фінансову (Я. Білак — голова), доросту (Г. Хам, Гемилтон — голова) та спортову (М. Синицький, Вінніпег — голова).

Усю першу днину нарад зайняли звідомлення делегатів Відділів МУН, Провінційної Управи МУН Сх. Канади та Краєвої Управи МУН. Звіти з місць виявили помітний зріст членства МУН, в рядах якого знайшовся поважний відсоток новоприбулої молоді, що знайшла спільну мову та співпрацю із родженою чи вирощеною в Канаді молоддю. Особливий зріст позначився у ділянці Доросту МУН: за останній рік створено 8 нових Відділів Доросту МУН у Едмонтоні, Гемилтоні, Кіркленд Лейк, Реджайні, Ст. Кетеринс, Содбури, Зах. Торонті і Вінніпегу. Набуто й віддано для вжитку дві літні оселі для Доросту й членства МУН: у Сенді Гук (к. Вінніпегу) та Содбури. Створено у ост. півріччі новий Відділ у Ошаві, Онт. Зросла і збагатилась новими ділянками діяльність Відділів МУН. На протязі тільки одного 1951 р. влаштовано Відділами біля двісті поважніших культурно - мистецьких імпрез та відбуто понад 300 зборів і сходин. Напередодні Конференції діяло 5 мішаних хорів МУН (в інших випадках членство МУН брало участь у спільних хорах УНО і Бр. Орг.), із груп українського танку, 6 драматичних гуртків та 6 спортових гуртків МУН.

Значну працю проробила від останньої Кр. Конференції (грудень, 1950) Краєва Управа МУН. Члени КУ МУН відбули низку поїздок по терені, відвідуючи усі клітини Організації, затіснюючи контакт між ними й централею, переводячи контролю й інструктаж. Попри це втримувано живу переписку між КУ і Відділами МУН. Випущено від попередньої КК 13 обіжників та 3 інструкції. У жовтні 1951 р. відбуто у Торонті Надзвичайну Краєву Конференцію присвячену проблемам виховання, Доросту та шляхам дальшої розбудови Організації. КУ МУН видавала квартальний орган МУН на укр. і англ. мовах — „Голос Молоді", якого випущено (за півтора року) 6 чисел. Попри це появлялася в 1951 р. щомісячна Сторінка МУН у „Новому Шляху".

Випущено друком Статут МУН укр. і англ. мовами, та матеріяли до Свят Крут, Мазепи, Героїв і Базару. У Вінніпегу влаштовано за співпрацею Осередку Укр. Культури й Освіти та Пласту — 2 Вечірні Курси Українознавства у 1951 й 1952 рр. Закуплено для вишколу й відпочинку членства МУН, Доросту та прихильників МУН літню оселю біля Вінніпегу, де підготовлено на липень 1952 р. 1-ий Провідницький Укрс МУН. КУ МУН втримувала тісний зв'язок із братніми організаціями УНО, УСГ й ОУК та іншими організаціями молоді, зокрема з Лігою Української Молоді ЗДА, Заревом і Молоддю ОДВУ.

Дискусія над звітами делегатів Відділів та членів ПУ і КУ МУН заокруглила й поповнила звіти, підкреслюючи не лише досягнення, але й недотягнення в праці на місцях, де відчувається потреба постійного Організатора МУН, як теж потрібно більше провідницьких кадрів. Стверджено потребу розбудови „Голосу Молоді" у місячник та необхідність сильнішої пропаганди ідей МУН серед мас канад. української молоді. Дискутанти звертали увагу на постійний хоч повільний процес асиміляції наймолодшого покоління канад для протидіяння якому конечна дальша розбудова Доросту, літніх осель і вишкільних курсів МУН, краща постановка дитячих садків та Рідних Шкіл при УНО, а передусім потрібні фонди, в чому необхідна допомога УНО й ОУК.

Після звідомлення Контрольної Комісії МУН про задовільний стан діловодства КУ МУН Конференція уділила уступаючій КУ свою абсолюторію. Приступлено до виборів Краєвої Управи на слід. два роки, склад якої подано такий:

Проф. П. Юзик (Впг.), почесний голова МУН, В. Гладун (Впг.), голова КУ МУН, В. Климків (Ст. Бонифас) і Я. Білак (Торонто), заступники голови, Б. Боцюрків (Впг.), секретар, Г. Вагнюк (Впг), скарбничка, М. Лис (Муз. Джо), Г. Хам (Гемилтон) та М. Синицький (Впг.), члени. До Контрольної Комісії МУН увійшли: Т. Цірка (Впг.), голова, А. Балка (Едмонтон), Л. Коссар (Впг), М. Загребельний (Торонто) і І. Мотрук (Впг.) — члени.

Останні дві сесії Краєвої Конференції МУН присвячено питанням дальшої розбудови Організації, якісного поглиблення її праці та піднесення національної й політичної свідомости широкого членства МУН. На основі дуже живої і жвавої дискусії, яка вив'язалася над звітами Комісій: програмової, Доросту, пресової, спортової і фінансової, схвалено низку постанов, з яких найважливіші:

1) Ще більше затіснити співжиття і співпрацю із іншими національними організаціями української молоді на чужині.

2) Звернути найбільшу енергію на розбудову сітки МУН у степових провінціях Канади, де живе більшість українців.

3) Заангажувати в 1953 р. постійного Організатора МУН.

4) Впровадити організаційний одностій МУН та стандартний прапор для Відділів МУН.

5) Відбути з нагоди 20-ліття МУН в 1954 р. Ювілейну Краєву Конференцію й Фестиваль МУН та видати Ювілейний Альманах МУН.

6) Починаючи з 1952 р. відбувати що-року літні Провідницькі Курси МУН для усієї Канади та вишкільні короткореченцеві або вечірні курси для членства МУН у окремих округах і осередках.

7) Для піднесення національної і політичної свідомости членства МУН впровадити систему виховних проб МУН, до яких підготовлятись і які здавати повинно усе членство МУН.

8) Збільшити число літніх осель МУН.

9) Звернути більшу увагу на вивчення, збагачення і вживання членством МУН і Доростом української мови.

10) Видати підручник для ведення гуртків Доросту МУН.

12) Перевести „Голос Молоді" із січнем 1953 р. на щомісячник, з тим, що одного місяця він виходив би на українській, а другого на англійській мовах.

13) Створити референтуру Доросту й інформації - пропаганди при КУ МУН.

14) Подбати про масову участь членства МУН в Укр. Визвольному Фонді.

15) Для здійснення повищих завдань зібрати Відділами МУН до кінця 1952 р. $1,000 пресового фонду. вирівнявати у тому ж речинці бюджетові заборгування Відділів та вплатити в 1953 р. $2,000 бюджету і $600 орг. фонду до КУ МУН.

Останнього дня Конференції відбувся величавий Концерт МУН, підготований місцевими мистецькими силами, зокрема вінніпезьким Доростом. Підчас Концерту переведено коронацію королеви домініяльного Контесту Популярности МУН, у якому перемогла п. С. Кобусевич із Вінніпегу (6,850 голосів), а друге й третє місце здобули: п. С. Литвин із Едмонтону (6,100 голосів) та п. А. Пронич із Форт Вілліям (5,750 голосів). Після коронації королеви МУН на 1952 р. — п. С. Кобусевич, їй вручено квіти й нагороду, яку вона подарувала на організаційний фонд. Подібні нагороди вручено обом принцесам. Відтак відбуто розіграшку контестових квитків.

В рямках Кр. Конференції відбулося святочне наділення перехідним Почесним Прапором МУН Відділу МУН у Содбури, Онт., який виказався найкращими успіхами в праці та найкраще виконав свої організаційні обов'язки в 1951/2 рр.

XVII. Краєва Конференція МУН залишила на всіх учасниках глибоке й незабутнє враження своєю серйозністю й річевістю, щирим бажанням дальшої розбудови Організації, турботою за майбутнє української молоді та, головне, вірою у перемогу ідеї МУН — українського націоналізму серед молодого покоління українства в Канаді.

Із життя УВАН у ЗДА

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ П. ІНЖ. ОСИП БОЙДУНИК В УВАН У ЗДА

Дня 8-го серпня 1952 р. Українську Вільну Академію Наук в Америці відвідав Заступник Голови Української Національної Ради інж. Осип Бойдуник.

Вельмишановного гостя вітав Голова Управи УВАН у ЗДА проф. М. Ветухів і ознайомив його з діяльністю УВАН у ЗДА.

У взаємному обміні думок з присутніми членами УВАН у ЗДА інж. О. Бойдуник поінформував про діяльність Екзильного Українського Державного Центру.

Інж. О. Бойдуник висловив вдоволення з наукової і видавничої діяльности УВАН у ЗДА і з того факту, що УВАН у ЗДА своєю працею і своїми виданнями зробила цінний вклад в науку і здобула високу оцінку від англомовного та українського наукового світу, чим прислужилася справі визвольної боротьби України.

Проф. М. Ветухів на закінчення подякував вельмишановному гостеві інж. О. Бойдуникові за відвідини та висловлену оцінку і побажання надалі та передав Вельмишановному Гостеві комплект видань УВАН у ЗДА.

І. З.

ЗМАГАННЯ РЯТУВАЛЬНИХ ЧОВНІВ НА ГУДСОНІ

Ню Йорк. — Перші повоєнні міжнаціональні приморські змагання рятувальних човнів, що відбувалися на Гудсоні, позначилися перемогою норвезької веслярської команди. Переможна норвезька команда проплила одну морську милю за 9 хвилин і 15 секунд, перегнавши американську команду на двадцять секунд. Таким чином, у змаганнях, де виступали човни різних народів, перше місце зайняли норвежці, а друге ЗДА. Змаганням сприяла чудова погода, а тому що вони відбувалися у тім відтинку ріки, що протікає повз Ню Йорк, то тисячі любителів водного спорту мали слідкувати за ними. Змагання організувало Американське Товариство Приятелів Моряків.

Боротьба за нову конституцію в Південній Африці

Йоганнесбург, Південна Африка. — Націоналістична партія прем'єра Меляна старається змінити конституцію країни в той спосіб, що на місце Найвищого Апеляційного Суду ввела новий найвищий суд, який творять получені палати парламенту, в якому ця партія націоналістів має більшість. Заснований давній Найвищий Апеляційний Суд визнав незаконним позбавлення виборчих прав так зв. мішанців (кольорових), а тепер новий Найвищий Суд парламенту скасував це рішення, і при найближчих виборах мішанці не зможуть допомогти партії Об'єднаних, — яка складається з давніх англійських колоністів і бореться проти націоналістів, що складаються з давніх „бурів", це значить нащадків голяндських колоністів. Це рішення ще більше поглибить напруження в цій країні, де вже на расовому тлі півроку тривають заворушення, бо негри-

Посмертні Згадки

КОНСТАНТИН СЕМАНЮК, член Тов. Вільна Україна, відділ 200 УНСоюзу в Озоне Парк, Н. Й., помер 17. серпня 1952 р., проживши 61 років. Був членом УНСоюзу 17 років. Родився на Великій Україні. Полишив в смутку жену Павлину, сина Михайла, 2 дочки, Марію і Розу, 2 внуки, зятя і невістку. Похорон відбувся 20. серпня 1952 р., з погребового заведення при участи Родини і членів Товариства, а відтак на цвинтар St. Mary, Lawrence, L. I. — В. Й. П.
В. Воргуль, секр.

ПЕТРО РОНЧКОВСЬКИЙ, член Бр. св. О. Николая, від. 13 УНСоюзу, помер 12. серпня 1952 р., проживши 75 років. Був членом УНСоюзу 50 років. Походив з села Кленківка, пов. Горлиці, Україна. Полишив в смутку 4 дочки, 1 сина і 11 внуків. Похорон відбувся 16. серпня при участи Родини і членів з укр. кат. церкви св. О. Николая, в Вотерботі, а відтак на цвинтар св. О. Николая. — В. Й. П.
І. Урбан, секр.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників!

ТАРЗАН, ч. 2905. Продажний слуга.

„Ти попередив мене, щоб не приймати Тарзанового слова, Вонг Таю" — сказала Мерала. За те ти тут тепер".

„Та поза твоїм таємничим спокоєм" — продовжала вона, „ти заляканий. А чому ти боїшся мене?" — „Думаю, що це страх перед твоєю красою, королево" — відповів ввічливо Вонг.

„Лестнику!" — сказала вона. „Одначе ти мені подобаєшся і я потребую твої мудрої поради. Працюй щиро для мене, житимеш. Якщо мене обманеш, згинеш".

Нагадуючи собі печеру зі скарбом Кору, Вонг закрив своє вдоволіля низьким поклоном. „Як можу я служити, моя королево" — він запитав ввічливо.